

Keulen in cijfers

3

heilige koningen worden vereerd in de dom. Drie zotte 'regenten' hebben het tijdens het carnaval voor het zeggen.

4

Domklooster 4 - dat is het officiële adres van de Keulse dom.

5

jaargetijden telt Köln, waarbij het vijfde een soort levensgevoel tot uitdrukking brengt.

7

bruggen liggen er in het stadsgebied over de Rijn.

11

vlammen in het stadswapen symboliseren 11(000) maagden die met St. Ursula de martelaarsdood stierven. En het is het 'Jekken-' of gekkengetal: op de 11de van de 11de begint om 11 uur 11 het carnavalsseizoen.

11,30

meter mag het Keulse waterpeil stijgen voordat de Rijn de Altstadt binnengutst.

12

grote kerken in romaanse stijl legden in de middeleeuwen de basis van de roem van het 'hillige Kölle', het heilige Keulen.

40

kilometer stroomt de Rijn door het stadsgebied van Keulen en hij bereikt hier een breedte van 520 meter.

40

uur brachten Keulse automobilisten in 2017 in de file door. Een goede reden om op de fiets over te stappen.

118,04

meter boven de zeespiegel ligt het hoogste punt van Keulen, de Monte Troodelöh in het Königsforst, het peil van de Altstadt ligt ongeveer op 53 meter.

170

kilometer telt het Kölnpfad, waarop je in elf etappes rond de stad kunt wandelen.

200

milliliter bevat het Kölschglas - in Nederland een fluitje, volgens Zuid-Duitsers een 'reageerbuis'.

300

vaten 'Kamelle' (snoepjes) regenen bij de optocht van carnavalsmaandag (Rosenmontag) neer op het 'jেকে', zotte volk.

454

kamers telt het Maritim Hotel, het record van alle ongeveer driehonderd Keulse overnachtingsadressen.

2000

jaar stadsrechten viert Keulen in 2050, maar het werd al in 19 v. Chr. door de Romeinen gesticht.

29.000

'halve Hahne' (kaasbroodjes) verkoopt Früh am Dom per jaar.

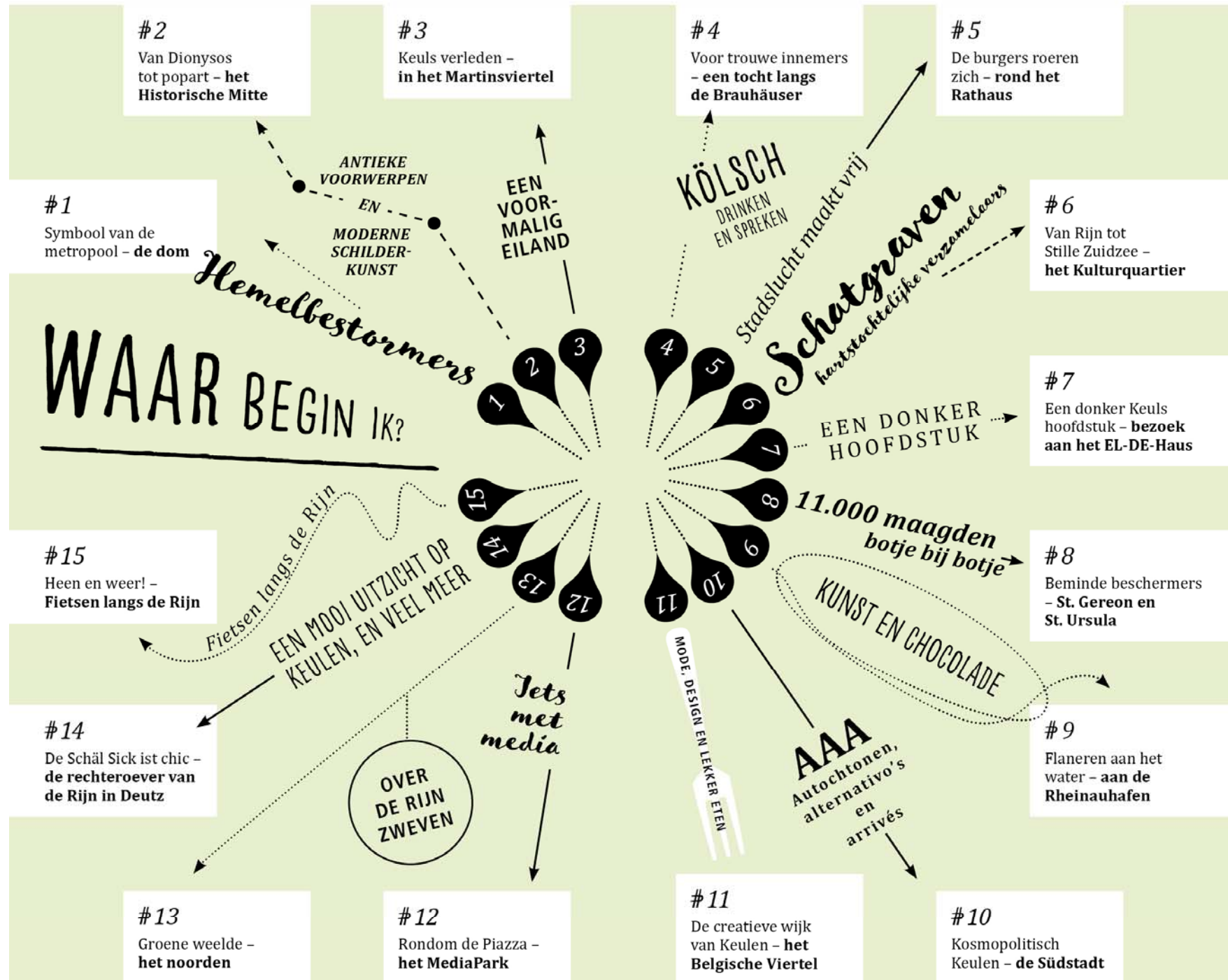
24.000
kilo weegt de grootste klok van de dom, de 'Decke Pitter' (Dikke Pieter).

30.000.000

kubieke meter puin werd na de oorlog gebruikt voor de aanleg van groengebieden. Zo ontstond onder meer de 'Monte Klamotte' ('Rommelberg', eigenlijk Herkulesberg) aan de Inneren Kanalstraße.

Het kompas van Keulen

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

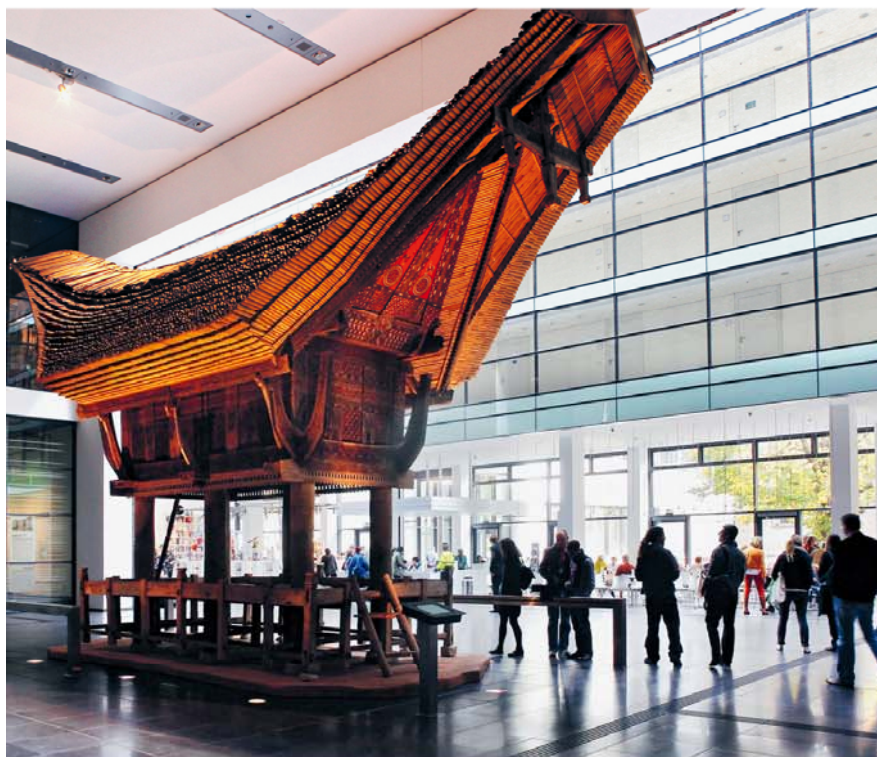
6

Van Rijn tot Stille Zuidzee – het Kulturquartier

Geen twijfel mogelijk: het rijstmagazijn in de hal van het Rautenstrauch-Joest-Museum alleen al maakt nieuwsgierig naar de wereldculturen. Daardoor laat men Museum Schnütgen in de romaanse kerk St. Cäcilien vaak links liggen. Ten onrechte! Hier wachten namelijk curieuze objecten uit de christelijke kunst.

De stad heeft beide musea en hun collecties – net als in veel andere gevallen – te danken aan gulle gevers. Wilhelm Joest, kleinzoon van een Keulse suikerfabrikant, maakte tussen 1874 en 1894 vele onderzoeksreizen en verzamelde etnografische voorwerpen uit alle continenten. Zijn zus Adele Rautenstrauch, die met een Keulse

Het rijstmagazijn in de hal van het Kulturquartier vat alle thema's van de volkenkundige expositie voorbeeldig samen.

echtgenoot was getrouwd, erfde de omvangrijke volkenkundige collectie van de jong overleden Joest; zij schonk op haar beurt in 1899 de collectie aan de stad. Bovendien stelde deze vermogende koopmansvrouw het beginkapitaal voor het eerste museumgebouw ter beschikking.

De mens in zijn wereld

In zijn nieuwe onderkomen in het Kulturquartier kan het Rautenstrauch-Joest-Museum 1 veel van zijn meer dan 65.000 voorwerpen en 100.000 foto's op drie etages en 3600 m² oppervlak op een interessante wijze opstellen. Daarbij kwam de nadruk op een thematische aanpak te liggen. De rondgang 'Der Mensch in seinen Welten' geeft onverwachte perspectieven op vertrouwde en onbekende levensvormen.

Na een multimediale begroetingsceremonie betreedt de bezoeker de studeerkamer van Wilhelm Joest en baron Max von Oppenheim, die veel betekend hebben voor de aanleg van de Keulse volkenkundige verzameling. De daaropvolgende zalen laten thematisch zien hoe exotische culturen ingang vonden in Europese musea. Hier maak je kennis met mensen van diverse continenten in hun eigen wereld. Je kunt rondkijken op de plekken waar ze wonen, hun religieuze rituelen en ideeën over het hiernamaals leren kennen en hun feesten en ceremonies ervaren. Een witte sofa nodigt ertoe uit om tussen de werelden over alles na te denken.

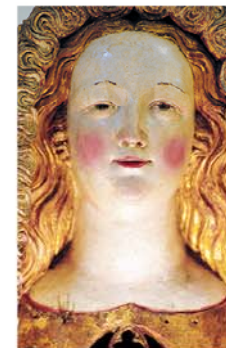
De kleine dood

Van het schitterende Indonesische rijstmagazijn in de museumhal zijn het maar een paar stappen naar de wereld van het christelijke avondland. De romaanse pijlerbasiliek St. Cäcilien (► blz. 82) vormt na haar naoorlogse wederopbouw het passende kader voor de verzameling van de domvicaris Alexander Schnütgen (1843-1918). Meer dan 6500 sacrale kunstvoorwerpen van de middeleeuwen tot de neostijlen heeft hij bijeengebracht.

Door de in het licht badende verbindingspassage heeft Museum Schnütgen 2 optimale omstandigheden voor het presenteren van middeleeuwse glas-in-loodkunst. Ook stenen kapitelen uit diverse kruisgangen en het originele timpaan van het noordportaal van St-Cecilia komen hier tot

Of het nu afgodsbeelden van de andere kant van de wereld zijn ...

... of relikwieën bustes uit het Rijnland – in het Kulturquartier is het allebei te bewonderen.

Op een fietstocht langs de rivier laten de zeven Keulse Rijnbruggen vele vormen van brugconstructies zien. Bijzonder markant is de Severinsbrücke met zijn 77 m hoog reikende A-vormige pijler. De eerste vaste brug over de Rijn werd gebouwd door de Romeinen. Het is onvoorstelbaar, maar na de verwoesting daarvan durfde de handelsmetropool het pas in 1855 weer aan om een brug aan te leggen!

De Rijn is de drukste scheepvaartroute van Duitsland.

Een oude liefde aan de rivier

Vorbij de aanlegplaatsen en de **Rheinauhafen** 2 (► blz. 52) ga je stroomopwaarts naar de **Rodenkirchener Brücke** 3, waar de **Alte Liebe** 1 – fraai opgedoft in roodwitte blokjes – lokt voor een eerste pauze. Op zomerse zondagen vind je hier slechts met moeite een plek op het dek. Al even in tel zijn de uitspanningen op de oever. Boven de drukte waakt de witgekalkte **Maternuskapelle** (11de eeuw, 15de en 17de eeuw vergroot) op een basalten voetstuk aan de Rijnsoever.

Verder stroomopwaarts lokken aan de **Rodenkirchener Riviera** 4 oeverweiden en kleine zandbochten om te picknicken en te zonnebaden. Sommigen gaan zwemmen hier in de Rijn. Gevaarlijk! De waterkwaliteit mag dan redelijk zijn, de stroming en de draaikolken vormen levensgevaarlijke risico's.

Een krokodil in de Rijn?

In de **Weißer Rheinbogen** 5 duikt de oeverweg tussen het lichte groen van de hoog oprijzende populieren. Dit stukje Rijnbocht heeft de aanleg om tot een echt rivierbos uit te groeien. Aan de rand van Weiß, evenals Rodenkirchen een exclusieve woonplaats aan het water, wachten de **Krokodil** en de **Krokolino** 1 op wandelaars en fietsers die overgezet willen worden.

De beide veren leggen op de rechteroever aan bij de **Zündorfer Groov** 6. Het voormalige riviereiland is een klein recreatiegebied met minigolf, botenverhuur, openluchtbad en jachthaven. Tegenover de Groov ligt **Zündorf**, met aan de Markt oude vakwerk- en baksteenhuizen, de gelegenheid voor een volgende pauze.

Stroomafwaarts volgt de fietsroute de langgerekte **Porzer Rheinbogen** 7. Fascinerend is de wijde blik over de Rijn; het bracht veel 'Anrheiner' ertoe gevaarlijk dicht langs de oever te bouwen. Maar het nieuwe waterbeheersingsplan van Keulen geeft zekerheid tot een peilhoogte van 11,90 m – dat zou voldoende moeten zijn! In het kader van de veiligheidsmaatregelen werd het voormalige militaire terrein in de **Westhovener Aue** 8 bij stijgend water als overloopbekken prijsgegeven aan de Rijn.

Het nieuwe wonen aan de rivier

Al gauw komen de pilonen van de **Rodenkirchener Brücke** en de contouren van Keulen in je blikveld. Bijzonder zijn vooral de taferelen op de **Poller Wiesen** 9, waar vliegeraars bonte vogels laten scheren of herders schapen weiden. Voorbij de **Südbrücke** 10 loopt het fietspad langs de **haven van Deutz** 11, die ontwikkeld moet worden tot een aantrekkelijke maar betaalbare woon- en werkwijk. Nu is het er toch een bouwput. Ga verder over de **Drehbrücke** (draaibrug) en langs de oever tot aan de **Deutzer** of de **Hohenzollernbrücke**. Via beide bruggen kun je naar het beginpunt terugkeren.

Wie nog puf heeft, fietst verder door het **Rheinpark** 12 (► blz. 74) stroomafwaarts en onder de **ZooBrücke** 13 door naar de **Mülheimer Hafen** 14. De oude industrieterreinen aan de oostzijde bieden stedenbouwkundigen en investeerders nog allerlei mogelijkheden. Een aantal fabriekshallen en administratiegebouwen wordt nu al creatief gebruikt. Via de **Mülheimer Brücke** 15 bereik je de **Riehler Aue** op de linkeroever. De domtoren wijzen hiervandaan de weg terug.

De nukken van de Rijn zijn af te lezen aan diverse hoogwatermerken langs de weg. Bij de ergste vloed aller tijden, in 1784, steeg het water in de Altstadt tot 13,55 m. In Köln en Mülheim verloren 63 mensen het leven. Ook Westhoven stond onder water, zoals de markering onder het dak van de **Nikolauskapelle**, aan de rand van de plaats, laat zien.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Route-info: ca. 35 km, 3 uur (zonder pauze), afgekort 26 km, 2 uur, www.radroutenplaner.nrw.de, fietsverhuur o.a. bij het 'fietsstation' (► blz. 112).
Veerpont Weiß-Zündorf 1: tel. 02236 683 34, www.faehe-koeln-krokodil.de, apr.-sept. ma.-vr. 11-19, za., zo. 10-20 uur, mrt., okt. za., zo. 10 uur tot zonsondergang, ca. elke 20 min.

ETEN EN DRINKEN

Alte Liebe 1: Rodenkirchener Leinpfad, tel. 0221 39 23 61, www.bootshaus-alte-liebe.de, di.-zo. vanaf 11 uur, gerechten vanaf € 10. Heb je trek in lekkere Spätzle? **Zum Scheurer** 2 (Kirchstr. 10, tel. 02203 907 54 32, wo.-za. 17-22, zo. afh. van het weer 12-22 uur, hoofdgerecht vanaf € 12,80) serveert deze Zwabische

specialiteit in een idyllische sfeer aan de Zündorfer Groov.

Uitneembare kaart: 3 | U-/S-Bahn: Dom/Hbf